

Gents
Milieu
Front

Frontaal

winter
2024

**Gent, klaar voor
warmtenetten?**

**Fietsprofessor
Meredith Glaser**

**Bos voor de
Brugge Poort**

Warmtvisie Gent

14

19 Roots: Alexis

Gent en omstreken

06 dossier

Toekomst van ArcelorMittal in Gent

10 ontdek

Op verkenning: met bus en tram door Gent

13 postuum

Frank Van Hyfte

14 MAW

Warmtvisie Gent

19 roots

Alexis Loyola uit Argentinië

Expert Meredith Glaser

20

22 De R-ladder

Milieu inzichten

20 expert

Meredith Glaser, de 'fietsprofessor'

22 hot topic

De R-ladder & eindejaarscadeaus

25 column

Lisa's gedacht

26 voortaan

Duurzaam alternatief: huizenruil

29 stadsnatuur

Bosrank

nieuwjaarsbrief aan 't stad

28

vrijwilliger Iris

Front van goodwill

30 beleid

nieuwjaarsbrief voor stadsbestuur

32 GMF-boekenclub

Apocalypsofie

33 actie

aanplant 'Lysbos', Gentse brouse

34 vrijwilliger

Iris Verschaeve

35 Jules

36 kalender

38 volg ons

39 over ons

De wilde stad

Ik woon in een tuinwijk in Gent. Het bouwen van tuinwijken was 100 jaar geleden het antwoord op hoge woningnood én de nood aan meer welzijn: elk huisje had privaat groen en elke tuinwijkstraat kreeg publiek groen. Die vraag naar meer leefkwaliteit in een stad bleef, het antwoord bleef dat ook: vergroening die voor verbinding zorgt. GMF kiest daarom als jaarthema voor 2025: de wilde stad.

Het idee van een wilde stad brengt verbeelding aan de macht. Naast biodiversiteit is ook de menselijke diversiteit een rijkdom. Als Gentenaars samen hun straat en stad vorm geven, dan knettert het. In de straat komt alles samen. Toch zie ik de nood aan vergroening én de nood aan verbinding in de stad als ijsbergfenomenen: het grootste deel van die nood zie je niet. Samen handen en voeten geven aan een idee voor vergroening, is misschien meer dan één schakel in een ketting van oplossingen om samen zorg te dragen voor elkaars noden.

Is vergroening dan niet iets voor het platteland? Neen, stad en platteland vormen één milieufront. De voordelen van planten en bomen in een stad zijn enorm groot. Door klimaatverstoring kan een stenige stad heet of juist nat worden, maar ook het louter kunnen zien van planten en bomen doet ons welzijn al goed.

Honderd jaar geleden zorgde lokale vergroening via tuinwijken al voor beter leven voor Gentenaars. Ook nu kunnen planten en bomen mensen verbinden, zoals je verderop leest over Gentse brousses. Realiseer samen met ons in 2025 wilde dromen over ... een wilde stad.

Pieter Nuytinck
voorzitter GMF

+1,8%

Zo veel verharding t.o.v. de totale oppervlakte kwam er in Gent tussen 2018 en 2022 bij. Gent onthardt? Helaas asfaltkaas, Gent hoort met een verhardingsgraad van 37,4% tot de meest 'versteende' regio's van het land. - De Standaard, 6 november 2024

VISO groen en veilig

Een groener schoolplein

Onze helden van de Geveltuinbrigade hebben dit najaar een fijn project afgerond op het schoolplein van de VISO-campus in de Jan-Baptist Guinardstraat (Gent). Met veel hulp en enthousiasme van docenten en leerlingen legden ze drie grote plantvakken aan. Twee plantvakken grenzen aan een overkapping; de Brigade voorzag zelf in structuren voor de veiligheid én voor klimplanten. Mettertijd zullen de klimmers de overkapping transformeren tot een groene parel!

Interesse in een speciale geveltuin? Stuur een mail naar info@gentsmilieufrent.be!

Bestuursakkoord: en nu gij!

Doe, denk en duw mee

Hoe ambitieus is het om 1.500 straatbomen te planten als je weet dat dat 1 extra boom betekent per 1,2 Gentse straatkilometer? Hoe ernstig meen je het met de modal shift als je de R40 als stadsrand omschrijft, en daar nieuwe autoparkings wilt inrichten? Nee, GMF is niet onverdeeld gelukkig met het bestuursakkoord. De geplande status quo tussen harde en zachte bestemmingen ondergraaft de mogelijkheid om Gent te beschermen tegen een waterbom. De circulaire economie krijgt geen krachtige boost. Dat is de negatieve lezing. Er is zeker ook een positieve lezing mogelijk: heel wat pleinen krijgen een groene heraanleg, er komen parken bij, deelmobiliteit krijgt extra steun. Of Gent de komende jaren groener, autoluwer en gezonder wordt, hangt dan ook in belangrijke mate af van... jou. Als geëngageerde en progressieve Gentenaars van zich laten horen en elkaar vinden in warme buurtcomités en participatietrajecten, dan is er heel veel mogelijk. Aan de slag!

GMF doet natuurlijk mee om het stadsbestuur de juiste richting uit te duwen. Je leest er meer over in de volgende Frontaal!

'Statiegeld voor lachgasflessen in Gent is een succes'

Onder het zwerfvuil worden steeds meer lachgas-ampules aangetroffen. IVAGO besliste om mensen 5 euro krediet te geven per lege fles lachgas die ze binnenbrengen bij het recyclagepark. Een succesformule, want in november werd de kaap van 5.000 ingezamelde flessen gerond. - Het Laatste Nieuws, 8 november 2024

Er fladdert wat in 't Rabot!

Bat-hopping

Met het wijkbudgetproject Rabot in Bloei werkt GMF mee aan het versterken van de biodiversiteit in de wijk. Onze eerste stap: een stevige soorteninventarisatie! Met een zogenaamde BioBlitz gingen we de uitdaging aan om samen zoveel mogelijk planten en dieren te ontdekken en in kaart te brengen. Met die info kunnen we achteraf gericht natuuringrepen doen. In september doken we in het nachtleven van de wijk. Samen met Natuurpunt organiseerden we een 'bat-hopping'. Een detector hopte 2 weken lang van tuin naar tuin, op zoek naar vleermuisactiviteit. En wat bleek: we zagen maar liefst 21.279 bewegingen! Dat zijn zeker niet evenveel vleermuizen, het geeft wel een indicatie van de hoge activiteit. Er werden 4 verschillende soorten waargenomen: de Gewone dwergvleermuis, de Ruige dwergvleermuis, de Watervleermuis en de Rosse vleermuis. Zo zie je maar, zelfs sterk verstedelijkte gebieden kennen heel wat wildlife. Net hier willen we met Rabot in Bloei graag mee aan bouwen.

Lees alles over onze BioBlitz op waarnemingen.be/bioblitz/13404/bioblitz-rabot-in-bloei-2024/#sg-10

1 jaar fruit en groenten

Doe een GMF-lidmaatschap cadeau en win!

Er loopt op dit moment een mooie eindejaars-campagne om leden te werven aan het Front: wie in december lid wordt van GMF, maakt kans om 1 jaar lang gratis groenten en fruit te winnen van de biodynamische boeren van De Wassende Maan. Fantastische prijs, toch? Maar wij vergeten natuurlijk ook onze huidige leden niet: ook jullie maken kans op deze mooie prijs. Hoe? Door iemand een GMF-lidmaatschap te schenken of aan te prijzen! Een lidkaart van het Front, een tof, duurzaam en dennenfris cadeau onder de kerstboom!

Check de voorwaarden en doe mee op gentsmilieufrent.be/wedstrijd

Groen staal in Gent

Wat speelt er echt op de achtergrond?

ArcelorMittal creëerde euforie in 2021 toen het een nieuw productieproces voorstelde waarmee het in Gent groen staal zou maken. Politici struikelden over elkaar heen om een deel van het verhaal te claimen. Hun woorden waren nog niet koud, of ArcelorMittal 'dreigde' ermee een mega-investering in Frankrijk te doen in plaats van Gent. Euforie werd twijfel.

txt_Gert De Caluwe pix_Bart Van Besien

Noot: bij het ter perse gaan van dit artikel heeft staalconcern ArcelorMittal net bekendgemaakt dat het zijn grote vergroeningsplannen in al zijn Europese staalfabrieken op pauze zet.

China wijzigt verhoudingen

In 2023 steeg de (wereld)staalproductie naar 1892 miljoen ton (of Mt). Die productie zal de komende jaren verder - traag - toenemen.

Europa produceerde in 2023 zo'n 80 miljoen ton staal (4% van de wereld). België heeft in Europa met zijn 5-6 miljoen ton staal een aandeel van 7% (wereld: 0,28%). De EU27-landen hechten veel waarde aan het behoud van dat aandeel. Europa is verbonden met staal: de voorloper van de huidige EU was de EGKS (Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal).

China had in het jaar 2000 een marktaandeel van +/- 16%, vandaag ligt dat boven de 50%.

Sinds corona en geopolitieke spanningen vinden velen dat de maakindustrie verplaatsen naar lageloonlanden niet meer zo'n goed idee is (en nooit is geweest). De oorlog in Oekraïne heeft ook het Europese denken over defensie gewijzigd. Militair materieel heeft nu eenmaal nood aan... (veel) staal.

Is de situatie op de Europese markt voor staal onhoudbaar? Het is een feit dat er veel Chinees staal onze kant op komt. Daartegenover staat dat ArcelorMittal het de laatste tijd - let wel: op wereldvlak - financieel zeer behoorlijk doet. In Europa is het beeld naar verluidt 'gemengd'.

De staalsector is verantwoordelijk voor 7-8% van de totale CO₂-emissie. Dat is meer dan de uitstoot van alle vrachtverkeer op land. Het bereiken van de klimaatdoelen is dan ook afhankelijk van de staalsector.

Europa:
2 tegengestelde doelen?
Europa heeft ogenschijnlijk 2 tegengestelde doelen. Eén: het handhaven van een positie

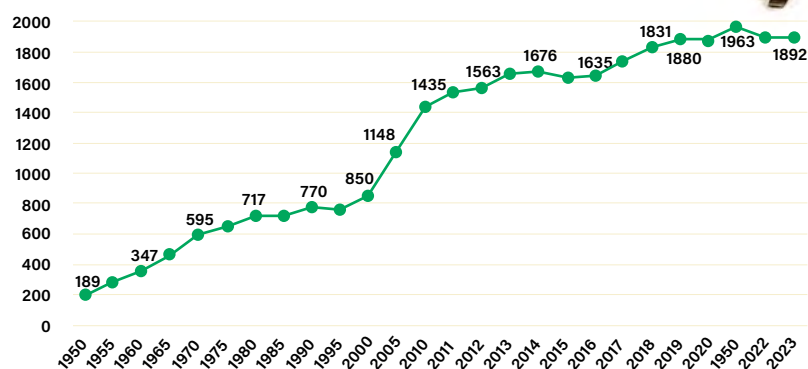
binnen de staalindustrie. Twee: het reduceren van de CO₂-uitstoot. Producenten van staal krijgen daardoor in relatie met de overheid een sterkere onderhandelingspositie. Bedrijven hebben de keuze: investeren, binnen of buiten Europa. Europa heeft die keuze niet.

In Europa zijn er voor de zware industrie veel maatregelen

'De staalsector is verantwoordelijk voor 7-8% van de totale CO₂-emissie. Dat is meer dan de uitstoot van alle vrachtverkeer op land'

Miljoen ton, ruwstaalproductie worldsteel.org

len die invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering. Voor de staalindustrie komt veel van dit beleid samen in het ETS (emission trading system). Staalbedrijven moeten uitstootrechten kopen om CO₂ te mogen uitstoten. Het systeem bepaalt zowel prijs als norm van CO₂-uitstoot. De maximale uitstoot neemt de komende jaren steeds verder af. Indien bedrijven geen investeringen doen om hun emissie te verlagen, kost CO₂ uitstoten steeds meer geld.

Bij de invoering van het ETS werd er echter een vrijstelling voor de uitstoot van CO₂ ingesteld voor de staalsector om Europese bedrijven te beschermen tegen concurrenten van buiten de EU (lees: China). De ETS-rechten werden gratis toegekend. De wens om uitstoot te verlagen werd met gratis rechten in feite omgezet van een belasting op uitstoot in een subsidie voor uitstootverlaging, want ongebruikte gratis rechten kunnen bedrijven

weer... verkopen.

Bij de start kreeg de staalsector 100% gratis rechten maar sinds 2013 werd dat stap voor stap afgebouwd. Die afbouw zal zich de komende jaren verder doorzetten en versnellen met de introductie van het CBAM (een grensbelasting voor producenten van buiten de EU).

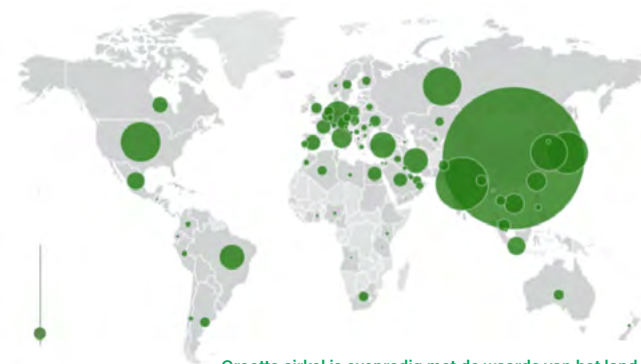
ArcelorMittal kan door die wetgeving en afbouw van gratis emissierechten, die een verhoging van kostprijs tot gevolg hebben, niet anders dan vergroenen. Vergroenen vergt (grote) investeringen.

ArcelorMittal heeft (historisch) nooit een cent betaald voor zijn vervuiling. In een eerste lange fase omdat we dat blijkbaar met z'n allen nooit in vraag hebben gesteld, in een tweede fase omdat de emissierechten (grotendeels) gratis werden weggegeven. In de toekomst wil ArcelorMittal dat de noodzakelijke investeringen door de samenleving worden betaald, meer bepaald

door de heffing die gebeurt op uitstootrechten voor 100% te compenseren. ArcelorMittal zal dan nooit hebben betaald voor de vervuiling; niet in het verleden, niet nu, en niet in de toekomst. Daartegenover staat dat ze wel een bedrag zullen hebben betaald voor de nodige investeringen. Dat is hoe dan ook slim: een investering is theoretisch eenmalig en wordt afgeschreven, het betalen van emissie keert elk jaar terug en dient te worden opgenomen als een kost.

In februari maakte Geert Van Poelvoorde, CEO van ArcelorMittal Europe, dat ook duidelijk in een interview in

'ArcelorMittal zal nooit hebben betaald voor de vervuiling: niet in het verleden, niet nu, en niet in de toekomst'

Grootte cirkel is evenredig met de waarde van het land
Totale productie van ruwstaal in 1000 ton - kaart 2023

Knack: 'De investering is het gevolg van de sterke stijging van de kostprijs van onze CO₂-uitstootrechten de volgende jaren. In 2024 hebben wij voor onze Europese staalfabrieken gratis uitstootrechten voor drie kwart van onze CO₂-uitstoot. In 2030 daalt dat naar 25%, in 2034 naar nul. [...] Met die prijs zal Gent tussen 2024 en 2030 voor ruim anderhalf miljard euro CO₂-uitstootrechten moeten kopen [...] Wij willen dat de Europese Commissie aanvaardt dat de financiering in groen staal gebeurt via de heffing op de uitstootrechten. Dan hebben wij geen subsidies nodig. Nu vloeit dat geld naar de nationale schatkisten, en krijgen we een deel terug via subsidies. België geeft ons 280 miljoen euro steun. Maar dat is nog geen 20% van wat ik betaal aan uitstootrechten.'

Indien Europa niet wil toestaan dat er voor uitstoot niet dient te worden betaald, blijft er maar één mogelijkheid. Dat is: negociëren met Europa via de achilleshiel van Europa, namelijk de landen zelf die toch nog altijd graag vooral kijken naar hun eigen belang.

In het geval van Gent was het Frankrijk dat de kat de bel aanbond. Frankrijk kwam namelijk begin 2024 voor Duinkerke over de brug met zogenaamde

Franse gigasubsidies.

De strijd gaat niet alleen over België versus Frankrijk. 'Duitsland toont zich de gulste sponsor om de CO₂-uitstoot van staalfabrieken van ArcelorMittal te verminderen. Met een steunpakket van 1,3 miljard euro doet het meer dan de Franse regering voor de fabriek in Duinkerke en de Belgische overheden voor de fabriek in Gent,' schreef De Standaard.

Frankrijk beloofde dan weer bovenop het steunpakket voor Duinkerke een deal voor goedkope energieleveringen via het staatsbedrijf EDF. Dat was slim: de kost van energie zou (terecht) centraal moeten staan in de discussie.

Toenmalig premier De Croo meldde dat we niet zouden meedoen aan de wedloop. Of toch? Er werd wat later een (weinig concrete) intentieverklaring getekend, waarbij het mogelijk wordt dat ArcelorMittal via een langetermijncontract een deel van de nucleaire stroom koopt die de Belgische federale overheid in bezit krijgt. ArcelorMittal moet wel zijn elektriciteitsverbruik flexibel maken – en dus verminderen bij stroomschaarste – en kan daarvoor een korting op zijn factuur krijgen. Bovendien moet de tewerkstelling – 4500

'Het is urgent dat Europa dit dossier in handen neemt en spelregels tussen de landen bepaalt'

werknemers en nog eens 1100 bij onderaannemers – behouden worden.

Het spreekt voor zich dat er bij ArcelorMittal duchtig wordt (door)gerekend. Vóór eind 2024 - zegden ze bij ArcelorMittal - komt er (hopelijk) witte rook. In september 2024 werd gemeld dat het ook 2025 kan zijn.

Conclusies?

Toch kunnen we voorzichtig een aantal conclusies trekken. Eén: het Europese beleid heeft gewerkt - staalbedrijven kunnen niet anders dan vergroenen. Twee: staalreuzen zijn bereid te investeren, maar zijn niet bereid te betalen of enig risico te nemen betreffende uitstootrechten (en willen geen Europese inmenging).

Het is urgent dat Europa dit dossier in handen neemt en spelregels tussen de landen bepaalt: als je de staalindustrie wil behouden moet je niet alleen uitstoot belasten, maar ook de subsidie in dezelfde hand houden. In opbod gaan met geld van de burger - zoals nu gebeurt door lokale politici - getuigt van slecht huisvaderschap.

Op gentsmilieufront.be vind je meer artikelen over ArcelorMittal, onder andere een interview met CEO Manfred Van Vlierberghe

Gentse

Leg de vogels eens goed in de watten en leer ze beter kennen!

Vogeltjesmarkt

Zaterdag 25 januari

In en rond het Natuurcentrum Jan Hublé
in de Bourgoyen-Ossemeersen, Driepikkelstraat 32, 9030 Mariakerke

Deelname is volledig gratis, inschrijven is niet nodig.

Demonstratie vogelringen
Vogelwandelingen
Snuit-ateliers - vetbollen maken
Café en winkeltje met vogelvoer
en andere leuke vogelspulletjes

tintelijn

DE DUURZAME AANNEMER

Je gevel of interieur oprissen?
Schilder-, kalei-, timmer- of pleisterwerken:
Tintelijn voert ook werken uit bij je thuis.

DE NATUURVERFWINKEL

Bij Tintelijn zetten we in op gezonde verf en duurzame producten. Nood aan inspiratie of informatie? Kom eens langs! Onze experts zijn van vele markten thuis.

info@tintelijn.be • 09 219 09 60
Adolf Baeyensstraat 216, 9040 Gent

www.tintelijn.com

Expeditie openbaar vervoer

Als beginneling met bus en tram door Gent

De onvrede over het openbaar vervoer in Gent is groot. Toby Lauwerier liet zich enkele weken van hot naar her vervoeren om zelf te ervaren hoe hard bus- en tramgebruikers de klos zijn. Bussen en trams zijn nochtans de koningen van de stedelijke dansvloer!

txt_Toby Lauwerier

Uit de fietsbubbel

Ik neem nooit de bus of tram in Gent. Lang geleden nam ik wel eens de 9 naar Gentbrugge, maar die zijn remmen piepten verschrikkelijk. Sindsdien ga ik in Gent overal heen met de fiets of met de benenwagen. De fiets laat immers nooit op zich wachten en rijdt 24 op 7. Speciaal voor Frontaal kom ik graag eens uit mijn fietsbubbel!

Beginneling

De eerste keer is altijd een beetje spannend. De aankoop van een tienrittenkaart in de app van De Lijn voor 17 euro gaat alvast vlot. Mijn allereerste rit vertrekt aan het busstation van Gent-Sint-Pieters. Mijn medepassagiers zijn vooral

scholieren. Zij zien er verveeld uit, maar zelf voel ik de opwindend van een eerste schooldag. In de app kan ik de haltes van de bus in real time volgen maar ik kijk liever door het raam.

Aan de bushalte op de Hundelgemsesteenweg in Merelbeke dondert een oudere vrouw met een caddy bij het afstappen pardoos de gracht in. Gelukkig zonder erg en twee hulpvaardige medepassagiers helpen haar terug op de been.

Mantra

Een andere rit langs de Brusselsesteenweg in volle avondrits verloopt tergend traag. Je moet mensen de vrijheid geven om zelf hun vervoers-

middel te kiezen, luidt het neoliberale mobiliteitsmantra. Dat is onzin, bedenk ik als we weer eens tien meter opgeschoven zijn. De keuze van mensen wordt beïnvloed door het beschikbare aanbod van mobiliteitsopties, en de prioriteit die het beleid aan bepaalde opties geeft. Met andere woorden, de vrijheid van mensen om voor de auto te kiezen zorgt er wel voor dat mensen die voor de bus kiezen ongewild mee in de file staan én dat de bus geen aantrekkelijk alternatief vormt.

Minder dan 10% van de verplaatsingen in Gent gebeurt met bus en tram, en maar liefst 40% met de auto. Stel je eens voor hoe de stad

er zou uitzien als we die cijfers kunnen omdraaien. Hoeveel bewoners van de Gentse rand zouden 's avonds een half uur vroeger thuis zijn?

'Het neoliberale mantra dat mensen zelf hun vervoersmiddel moeten kunnen kiezen, is onzin'

Verrassingen

Ik ben blij verrast door de frequentie van de dienstverlening op een aantal lijnen. Als ik overdag naar Zwijnaarde, Gentbrugge, Mariakerke, de Blaarmeersen of Melle wil, stap ik naar de halte zonder op voorhand de dienstverlening te checken. De trams en verschillende bussen rijden bovendien tot na middernacht en in het weekend zelfs nog langer.

De stadsbussen zijn vaak

om druppelsgewijs linksaf de Nieuwewandeling in te kunnen draaien. De bus mag als enige rechtsaf slaan om na een ommetje van enkele tientallen meters langs het rondpunt in Overzet triomfantelijk het kruispunt over te steken. Als het over autoverkeer gaat mag doorstroming zeker in een stedelijke omgeving nooit het hoogste goed zijn. In de context van openbaar vervoer is doorstroming geen vies woord en zelfs essentieel om meer mensen de bus op te krijgen. Bussen en trams verdienen een voorkeursbehandeling!

Toch worden bus- en tramgebruikers meer niet dan wel behandeld als VIP. Een poster aan het raam van de bus laat mij goedbedoeld weten dat ik in geval van jeuk naar de dokter moet gaan, want ik heb misschien schurft. Een andere affiche wijst mij

'Bus- en tramgebruikers worden meer niet dan wel behandeld als VIP'

goed gevuld, zonder dat ze té druk zijn. In de bussen richting het buitengebied is het beeld gemengd en zit ik soms op een zo goed als lege bus. Lege bussen stralen een mistroostige nuttelosheid uit, zeker als het donker is of regent. Ik twijfel trouwens of ik weinig gevulde bussen een probleem vind, maar ik weet wel zeker dat de lijn dan maar opdoeken niet de oplossing is.

Bus en tram als VIP

Op de stadsring is het voor voorsorterende automobilisten minutenlang aanschuiven

erop dat het verboden is om te drinken op de bus. Nog iets?

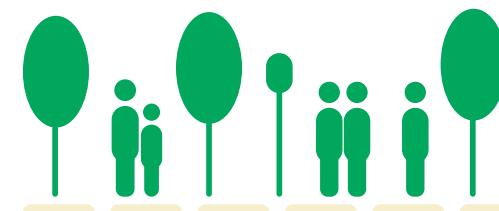
Het tweederangsgehalte begint al bij de haltes. Zeker in de randgemeentes hebben die vaak niet meer om het lijf dan een scheefgezakte paal. Meestal zie ik geen bankjes, laat staan schuilhokjes. Stel je voor dat die er overal wel zijn, net als elektronische infoborden die ik nu enkel zag aan de grotere busstations aan het Zuid, Sint-Pieters en de Dampoort.

Mogen daarvoor een paar parkeerplaatsen op de schop? **Koning van de dansvloer**

'Met hun *steady beat* zijn bussen en trams de onverstoorbare koningen van de dansvloer!'

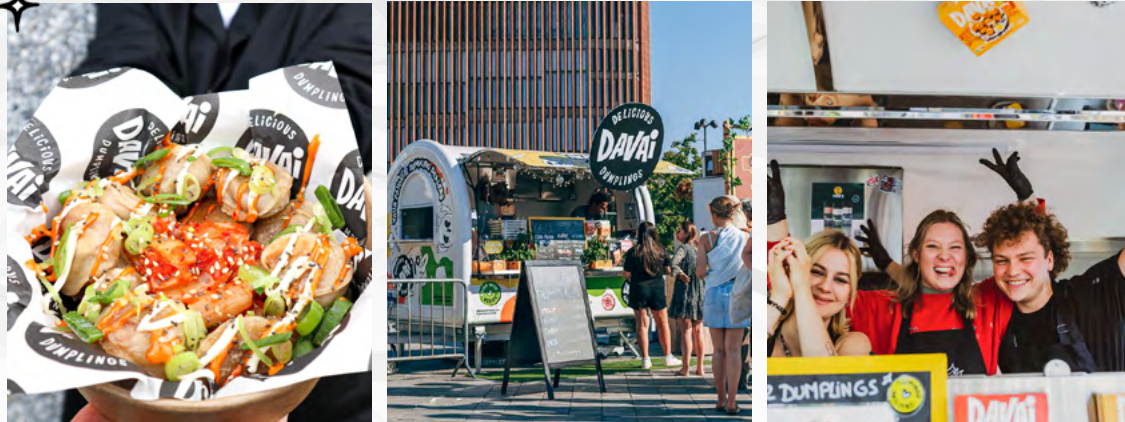
Mijn avontuur was te kort om de frustraties waar dagelijkse bus- en tramgebruikers mee kampen ten volle te vatten. Anderzijds zijn bussen en trams niet langer anonieme voorbijgangers, ze maken voortaan een meer wezenlijk deel uit van mijn beeld van de stad.

Openbaar vervoer is iets vanzelfsprekend, tot je erover nadenkt hoe geniaal het is. Of wat dacht je van de metafoer van mobiliteit als stedelijke choreografie? Fietsers en voetgangers vormen met hun wendbare en spontane bewegingen het menselijke ritme van de stad. Auto's zijn de aanwezige dansers die zelfvoldaan veel ruimte innemen en tegen elkaar opbotsen. En bussen en trams? Die zijn met hun *steady beat* de onverstoorbare koningen van de dansvloer!

Wil jij je ook inzetten voor goed openbaar vervoer in Gent? Sluit je aan bij de Gentse BusBeweging, een belangenvereniging van Gentse busgebruikers die vanuit GMF wordt ondersteund. Meer info op gentsmilieufront.be

DAVAI 'LOADED STREETFOOD' FOODTRUCK

BRING THIS VOUCHER & GET FREE EXTRA DUMPLINGS!

GENTSE
FEESTEN

Op jouw event? mail hello@davidumplings.com of ga naar www.davidumplings.com

Frank Van Hyfte

txt_Wies Callens pix_Fietsbult

In de rubriek 'Ontmoet' zetten we iemand in de kijker die zich rechtstreeks of onrechtstreeks inzet voor een duurzamer Gent. Voor één keer doen we dit postuum: een hommage aan Frank Van Hyfte.

Zaterdag 17 augustus, aan de ontbijttafel verneem ik dat Frank de avond ervoor onverwacht is overleden. Hij stierf al fietsend, op weg naar een vriendenweekend. Geen ongeval. Hij heeft niet geleden, maar het is zo onverwacht en het verdriet is groot.

Als Gentenaar die tijdens zijn studies ook al eens in de Fnac op zoek ging naar boeken, kende ik Frank als boekenadviseur maar zeker niet persoonlijk.

In 2016 startte ik bij de Fietsersbond en dook ik daar als nieuwe beleidsmedewerker in de archieven en volgden heel wat gesprekken met Yves, het gezicht en de camera van de afdeling van de Fietsersbond in Gent.

Gesprekken over fietsbeleid in Gent, de geschiedenis van de afdeling en hoe het nu toch wel anders is om met het stadsbestuur te praten en te werken. In die gesprekken wordt vaak ook verwezen naar de beginjaren van de afdeling. De groep die met Perpetuum mobile acties voor (en door) fietsers opzette om een plek op te eisen in de publieke en openbare ruimte. Om in navolging met de acties in Nederland (Stop de Kindermoord in de jaren 70 en

80) verkeersveilige infrastructuur te eisen. Frank was een van de pioniers en trekkers van die groep en van wat nu een afdeling van de Fietsersbond is. Tot 2011 ook de penningmeester.

In september 2022 was er opnieuw een actie van de Fietsersbond. Eentje die terug wat meer aanknoopte met de geschiedenis van vroeger. We staken met heel wat fietsers gedurende de avondspits het kruispunt op de R40 aan Einde Were over. En daar namen we onze tijd voor. Die actie werd ook in Antwerpen en 15 andere steden gevoerd op dat moment. Omdat er in de weken ervoor opnieuw, ja opnieuw, fietsers betrokken waren in dodelijke crashes waarbij de chauffeur van een rechtsafslaand gemotoriseerd voertuig de rechtdoor fietsende fietser niet had gezien. De systeemfout waar heel wat van onze vrijwilligers en leden al jaren tegen protesteren bestond en bestaat jammer genoeg nog steeds.

Frank was er ook. Hij keek geamuseerd toe en knikte goedkeurend naar mij. Blij dat er een nieuwe generatie en nieuwe fietsers van zich lieten horen. Dat we wat burgerlijk ongehoorzaam waren (de actie was niet echt officieel aangevraagd) en dat de politie het toeliet en ook eerst even met mij kwam babbelen dat het toch niet zo de bedoeling was maar dat ze het toelieten. Frank dankte me voor de actie. Mijn antwoord was dat het dankzij hem en zijn kompanen was dat ik nu bij de Fietsersbond dat vuur kan blijven aanjagen en kan blijven ijveren voor die rechtvaardige ruimte voor alle fietsers. En dat zal ik ook blijven doen, met jou, Frank, in gedachten, die goedkeurende blik blijft op mijn netvlies gebrand.

Huisje op wielen

polyvalente mobiele ruimtes

www.huisjeopwielen.be

HOTA

ERKENDE CV

SAMEN BIO-ECOLOGISCH BOUWEN MET HOUT

ZOEK JE EEN PARTNER VOOR JOUW (VER)NIEUWBOUW OF TOTAALRENOVATIE?

HOTA ZOEKT NIEUWE MEDEWERKERS INTERESSE? MEER INFO OP WWW.HOTA.BE/VACATURES

CONTACTEER ONS VIA: WWW.HOTA.BE/CONTACT OF INFO@HOTA.BE

Warmtevisie van Gent onder de loep

Kleinschalige warmtenetten en individuele warmtepompen voor de toekomst

Om de overstap van gas naar duurzame verwarmingsmethoden te maken, zal Gent hoofdzakelijk kiezen voor de installatie van kleinschalige warmtenetten en individuele warmtepompen, zo vertelt de recent goedgekeurde warmtevisie ons. Grootschalige alternatieven op industriële restwarmte lijken verleden tijd.

txt_Natan T'Joens pix_Bart Van Besien

Gent telt momenteel 112.000 gasaansluitingen en daar moet men tegen 2050 van af. Een hele klus om op 25 jaar tijd voor elkaar te krijgen, maar de voordelen op lange termijn zouden groot kunnen zijn. De globale klimaatkwestie zou erdoor gediend zijn, de plaatselijke luchtkwaliteit zou er aanzienlijk op vooruit gaan, en bovendien zou de afkoppeling van het gasnet betekenen dat Gent minder economisch afhankelijk wordt van geïmporteerd gas, waarvan prijs en aanbod sterk onderhevig zijn aan geopolitieke grillen. Redenen genoeg om het gas onder de grond te laten zitten en voor een duurzaam alternatief te kiezen.

De visie

Een van de beloftevolle alternatieven, zo was lange tijd de visie van Stad Gent, zou de aanleg van

grootschalige warmtenetten op industriële restwarmte zijn. De industrie wekt immers grote hoeveelheden energie op, waarvan een deel niet wordt gebruikt en verloren gaat als warmte naar de omgeving. Die restwarmte zou men kunnen capteren en via waterleidingen naar de omliggende woningen sturen. Zulke industriële warmtenetten zijn al veelvuldig ingezet, bijvoorbeeld in Rotterdam en Kopenhagen, en ook in Gent heeft men onder meer het warmtenet van Luminus en het ingenieus ZAWENT warmtenet aan De Nieuwe Dokken dat een 400-tal woningen verwarmt. De verwachtingen over deze technologie lagen hoog, maar de nieuwe warmtevisie, goedgekeurd in april dit jaar, maakt duidelijk dat we ons heil elders zullen moeten zoeken.

Veel industrie is immers gelegen in de havenzone, die lang uitgestrekt ligt ten noorden van Gent. Daardoor zouden de warmtenetten lange afstanden moeten overbruggen, wat hoge infrastructuurkosten met zich meebrengt. Bovendien worden bedrijven zelf steeds energie-efficiënter en zijn zij minder geneigd om langetermijncontracten af te sluiten, die nodig zijn om de kosten van een grootschalig warmtenet via de warmtefacturen te recupereren. Tot slot is het ook niet duidelijk hoe sommige van de warmtebronnen, zoals de Luminus gascentrale, op

termijn fossielvrij zouden moeten gemaakt worden.

De oplossing zal in de plaats daarvan te vinden zijn in kleinschalige warmtenetten en individuele warmtepompen. De warmtenetten waaraan men denkt zullen hun warmte vooral onttrekken aan de bodem (geothermie) of aan het water in rivieren (aquathermie) en rioleringen (riothermie).

Typisch aan zulke systemen is hun hoge efficiëntie, maar ze vergen ook grote infrastructuurwerken en de warmtebronnen zijn niet overal even bereikbaar. Opnieuw, als het warmtenet daardoor te grote afstanden moet overbruggen, worden de kosten te hoog en zal men moeten overschakelen op individuele systemen. Warmtenetten op aquathermie of riothermie zouden daarom slechts voordelig kunnen zijn in een beperkt gebied (zie kaart; 2 donkerste tinten blauw). Warmtenetten op ondiepe geothermie zouden een voordeel kunnen opleveren in gebieden buiten de stadskern waar de bodem beter bereikbaar is. Dat zal geval per geval moeten bekeken worden. De resterende woningen – waaronder het merendeel van de binnenstad – zijn aangewezen op individuele warmtepompen (typisch op luchtwarmte). Maar deze systemen zijn nog steeds niet goedkoop, en bovendien vereisen ze, net als alle andere bovengenoemde technologieën, een hoge isolatiegraad. Wil men van de

warmtevisie een realiteit maken, dan zal dat dus heel wat voeten in de aarde hebben.

Maatregelen op alle niveaus: van 20% sociale woningen tot een duurzame taxshift

Een van de maatregelen die aan de transitie zou moeten bijdragen en die uitdrukkelijk in de verkiezingsprogramma's van VOOR GENT en Groen Gent terug te vinden was – en ook het onderwerp was van een goedgekeurde nota in januari 2025 – is de doelstelling om 20% sociale woningen te hebben tegen 2050. De stad zou op die manier controle hebben over de verwarmingswijze van een groot aandeel huizen en appartementen, en bovendien zorgt het er automatisch voor dat sommige financieel kwetsbare groepen meegenomen worden in de transitie en zo van de voordelen kunnen genieten, door meer onafhankelijkheid van de gasprijs bijvoorbeeld. Verder willen diezelfde partijen de werking van de Energiecentrale en het Verhuurderspunt verder opschalen, zodat men eigenaars en verhuurders een betere begeleiding kan geven op vlak van renovaties, leningen en premies. Ook beloven ze de ontwikkeling van kleinschalige energiegemeenschappen verder te stimuleren. Het N-VA-programma daarentegen getuigt van weinig ambitie; het beperkt zich tot de bescheiden uitspraak dat men energiedelen wil promoten.

Ongeacht de partijkleuren blijft de slagkracht van het stadsbestuur natuurlijk beperkt. Een totaaloplossing is pas mogelijk als er ook op Vlaams en federaal

INSLAG

Bij Inslag vind je de leukste duurzame kerstcadeaus! Van stijlvolle, verantwoorde sokken & sjaals tot duurzame accessoires & natuurlijke verzorgingsproducten – perfect om je dierbaren te verrassen.

Wolvis

Kan je niet kiezen?
Cadeaubon!

Cime Xmas box

Mela Hipbags

Dedicated sokken

Wildthings Collectables

Dopper Special Edition Royal Delft

Of verras iemand met een workshop bij OP TOUW! *

ma: 11u – 18u
di – za: 10u – 18u
zo 15, 22, 29/12: 11u – 18u

@inslaggent
hello@inslag.gent
+32 468 31 63 20

* Op Touw is een ontmoetingsplek bij Inslag, de ethische modezaak op de Brabantdam. Hier zetten we expo's, workshops, lezingen op touw. Blijf op de hoogte, via de Facebook en Instagram

→ niveau voldoende flankerend beleid gevoerd wordt. Men heeft in dit opzicht al enkele stappen gezet of proberen te zetten, onder meer in de vorm van renovatiepremies of het verbod op gasaansluitingen voor nieuwbouw vanaf 2025. Maar de olifant in de kamer is zonder twijfel de scheefrekening tussen de gas- en elektriciteitsprijs in ons land; voor eenzelfde hoeveelheid energie, betaal je voor elektriciteit bijna vier keer zoveel als voor gas. Deze verhouding is hoger dan in om het even welk ander land binnen de EU, en zorgt ervoor dat duurzame technologieën die op elektriciteit draaien, zoals warmtepompen, nauwelijks voet aan de grond krijgen.

Voor eenzelfde hoeveelheid energie, betaal je in België voor elektriciteit bijna vier keer zoveel als voor gas. Deze verhouding is hoger dan in om het even welk ander land binnen de EU'

Ter illustratie, de verhouding elektriciteits- tot gasprijs is ongeveer gelijk aan 2 in Frankrijk en Nederland, wat er mede voor zorgt dat het aantal geïnstalleerde warmtepompen ten opzichte van het aantal verkochte boilers daar veel hoger ligt (50% tot 130% hoger).

De reden voor deze scheefrekening is voor een groot deel te wijten aan ons belastingstelsel: veel kosten zoals groenestroomcertificaten, sociaal beleid en andere heffingen re-

kent men door in de elektriciteitsrekening, maar amper in de gasrekening. Bovendien wordt op aardgas voor verwarming, in tegenstelling tot veel andere landen, geen koolstofaks geheven. Enige hulp komt er alvast wel op Europees niveau in de vorm van het nieuwe ETS-2 systeem. Dat treedt in werking vanaf 2027 en verplicht ook leveranciers van aardgas en stookolie voor verwarming om emissierechten aan te kopen. Dit zal de gasprijs ongetwijfeld fors opdrijven. Maar toch zal het volgens experts niet genoeg zijn om warmtepompen en andere duurzame technologieën competitief te maken. Daarvoor is nog steeds een drastische taxshift in het voordeel van elektriciteit noodzakelijk, zo stellen ook Bond Beter Leefmilieu en expertisecentrum Energyville.

Tot slot opent een dergelijke taxshift deuren voor een meer sociaal energiebeleid. Immers, de subsidies voor warmtepompen, die nu vaak enkel terechtkomen bij mensen die al voldoende middelen hebben om te renoveren, zouden overbodig worden omdat de taxshift warmtepompen op termijn vanzelf interessanter maakt. Het vrijgekomen geld kan men in de plaats daarvan doelgericht gebruiken om effectieve subsidies te verlenen aan financieel kwetsbare groepen, die het zich niet kunnen veroorloven om een grote investering te doen. Ook zou men de miljarden aan subsidies die men momenteel voor fossiele brandstoffen uitkeert, en die nota bene gestegen zijn volgens de laatste rapporten, misschien een duur-

zamer doel kunnen toewijzen.

Tijd voor actie

Een Gent vrij van aardgas zal er pas komen als er zowel op lokale als globale schaal wordt gehandeld. Aan duurzame alternatieven geen gebrek, maar het economisch klimaat moet voldoende gunstig zijn wil men deze technologieën valorise-

Een drastische taxshift in het voordeel van elektriciteit is noodzakelijk, wil men warmtepompen competitief maken.

ren. Bovendien spelen er nog andere uitdagingen, zoals de opschaling van het elektriciteitsnet en het opleiden van technici. Maar het feit dat dit probleem zich afspeelt op verschillende fronten is geen reden om zich te verstoppen achter grotere machten. Het vormt juist een motivatie om nu de handschoen op te nemen en te doen wat we kunnen. Want hoe langer we wachten, hoe groter de prijs voor onze planeet, onze economie, en onze gezondheid.

Verder lezen? Zie digitale versie van dit artikel op gentsmilieu-front.be, incl. bronmateriaal

Snoeiwerken

Vellingen

Aanplanten en verplanten

Boomtechnisch advies

Ploffen voor o.m. bodemdrenage

GROENDAKEN
DAKTUINEN &
GROENGEVELS

OOK VOOR
DOE-HET-ZELVERS

CANOOPY

+32 (0)9 247 48 49
info@canopy-greenroofs.be
www.canopy-greenroofs.be

Alexis — 'Fietzers die hun arm uitsteken bij het afslaan: fantastisch!'

Alexis Loyola_39
roots_Argentië

Alexis belandde onverwacht in België. 'Als tiener had ik in mijn geboortestad nabij Rosario een Vlaamse uitwisselingsstudent leren kennen. Wat later ging ik bij hem op bezoek in Leuven. Omwille van de sociaal-economische crisis in Zuid-Amerika, besloot ik al snel om een jaartje te blijven. Als tandtechniek had ik hier meer kansen.'

Dat ene jaar werden er achttien. Nu werkt Alexis bij een bedrijf voor orthopedisch materiaal en is hij trotse papa van twee kindjes. 'Ik ben blij dat Gent intussen mijn thuis is. We zitten in een open-minded bubbel; anders dan in Leuven, Hasselt en Aalst waar ik eerder woonde. Algemeen voel ik me in België veiliger dan in Argentinië. Je kan hier op café gerust je gsm op tafel laten liggen. Minder op je hoede zijn – ook voor corruptie – geeft rust.'

'Wat hou ik van de Gentse fietsinfrastructuur en -mentaliteit, zoals fietsers die hun arm uitsteken bij het afslaan! In mijn thuisland zijn er amper fietspaden en er komen alleen maar auto's bij. Er lijkt geen kentering te komen. Die merk ik wel bij voeding. Al 22 jaar eet ik vegetarisch en in het begin was dat niet evident. Nu zijn er tenminste veggie-restaurants.'

'Het moeilijkste hier was de taal, zeker de dialecten. Daarnaast moest ik wennen aan de koude, donkere winters. En hoewel ik warme zomers van meer dan 40 graden gewoon ben, hebben we net ons koertje onthard. Niet alleen voor verkoeling, maar ook om meer groen te zien.'

Of hij Argentinië mist? 'Vooral de warmte van de mensen. Binnen Argentijnse familie- en vriendenkringen zorgen we echt goed voor elkaar. En het voetbalritueel dat iedereen verbindt, is uniek. Maar ik voel me ook helemaal thuis in de Gentse bubbel!'

txt_ An Van Hemeldonck pix_Jurgen Remmerie

Een verzetje hoger

Als eerste fietsprofessor in Vlaanderen wil Meredith Glaser fietsen inzetten als een krachtig instrument voor sociale verandering en mobiliteitsrechtvaardigheid. Ze onderzoekt hoe fietsen kan bijdragen aan een gezondere samenleving en de publieke ruimte toegankelijker en rechtvaardiger kan maken. De fiets, zo stelt zij, herinnert ons aan de waarde van publieke ruimte en de zichtbaarheid van lichamen die deze ruimte gebruiken.

txt_Stien Snellinx pix_Thomas De Boever

De weg naar Gent

Dat Glaser de weg naar de fiets vond, was geen evidentie. Ze groeide op in de Verenigde Staten, waar fietsen over het algemeen eerder gezien wordt als een recreatieve bezigheid, los van het dagelijkse leven. Pas tijdens haar studententijd in Davis, Californië - een stad waar fietsen opvallend populair is in vergelijking met de rest van de VS - ontdekte ze het potentieel van de fiets als vervoermiddel. Gaandeweg realiseerde ze zich dat fietsen een unieke schakel is tussen stedelijke planning en volksgezondheid. Dit inzicht leidde haar uiteindelijk naar een rol in Nederland, en nu naar Vlaanderen, waar ze vanuit haar leerstoel wil bijdragen aan een gezondere, inclusievere samenleving.

Fietsen als middel voor sociale verandering

Fietsen is meer dan alleen een manier om van A naar B te komen. Door op de fiets te springen, stellen we onze

lichamen bloot aan de publieke ruimte, waarbij identiteitskenmerken zoals gender, leeftijd en etniciteit zichtbaar worden. Dit maakt ons kwetsbaar en kan fietsen tot een politiek statement maken, een vorm van verzet waarmee we ruimte opeisen in een door auto's gedomineerde publieke ruimte. Dat legt heel wat druk op de schouders van 'de fietser' en kan mensen ervan weerhouden om de fiets te nemen. Maar dat hoeft niet noodzakelijk zo te zijn.

De fiets is vaak een optie

Fietsen is een toegankelijke vorm van mobiliteit die haalbaar is voor mensen uit verschillende sociaal-economische groepen en vaak ook geschikt is voor mensen met een beperking. Het biedt kansen voor emancipatie en creëert mogelijkheden voor mensen om vooruit te geraken, op straat en in het leven. Daarom is het essentieel dat iedereen gelijkwaardige toegang heeft tot mobiliteit. Dat betekent

dat we niet alleen naar fietsen moeten kijken, maar ook naar andere vormen van duurzame mobiliteit, zodat mobiliteit voor iedereen bereikbaar wordt.

'Fietsen is meer dan een vervoermiddel; het is een manier om publieke ruimte terug te winnen en rechtvaardigheid op straat te brengen'

Bovendien bestaat 'de fietser' helemaal niet. Onderzoek toont aan dat de meeste mensen die fietsen ook een auto bezitten, wandelen en gebruik maken van het openbaar vervoer. Hoe we mensen in beweging tellen, maakt daarbij een groot verschil. Zo heeft Glaser nog nooit gehoord van een Europese stad die bijvoorbeeld specifiek moeders meeneemt in hun verkeersplannen. De uitdaging wordt nog groter bij

Fietsprofessor Meredith Glaser over de kracht van fietsen in de publieke ruimte

het in kaart brengen van etnische groepen, die vaak over het hoofd worden gezien. Er is dus kennis die bepaalde groepen uitsluit, en dat kan anders.

Conflict

Conflicten zijn onvermijdelijk in de ruimtelijke planning, omdat uiteenlopende belangen en ideeën op elkaar botsen - iets wat bij fietsinfrastructuur, door de ideologische en politieke lading ervan, des te sterker naar voren komt. Een concreet voorbeeld is de omstreden fietsverbinding langs het Don Boscocollege in Zwijnaarde, waar een nieuwe fietsroute door natuurgebied Rijvissche moet komen. Voor Glaser is dit conflict exemplarisch voor de uitdagingen die steden en regio's tegenkomen bij de uitbreiding van fietsinfrastructuur. Het toont aan dat de ruimtevdeling tussen natuurbehoud en veilige, toegankelijke mobiliteit een complex spanningsveld is. Ze benadrukt dat het recht van kinderen om veilig naar school

te fietsen hier een centraal punt moet zijn, en stelt dat juist vanuit deze gemeenschappelijke waarden een oplossing kan ontstaan.

Ambities als fietsprofessor

Meredith Glasers ambities als fietsprofessor reiken verder dan mobiliteit alleen. Ze hoopt dat haar leerstoel een model kan zijn voor andere regio's en landen om mobiliteit en rechtvaardigheid met elkaar te verbinden. Glaser pleit voor een meer diepgaande integratie van publieke gezondheidsdoelen en stedelijke planning, waarbij thema's als mentale gezondheid, fysieke activiteit, en sociale inclusie meer ruimte krijgen. Ze stelt dat de overheid samen met de academische wereld oplossingen kan ontwikkelen die verder gaan dan de gangbare mobiliteitsplanning, die vaak vooral op verkeersveiligheid en efficiëntie gericht is. Door het fietsgebruik te bevorderen en barrières weg te nemen, kunnen we volgens

Glaser stappen zetten naar een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig toegang heeft tot mobiliteit - een basisrecht dat verder reikt dan simpelweg de infrastructuur.

'Het recht van kinderen om veilig naar school te fietsen moet een centraal punt zijn'

Doe mee!

Fietsen is meer dan een vervoermiddel; het is een manier om publieke ruimte terug te winnen en rechtvaardigheid op straat te brengen. Participeer in het debat, steun initiatieven voor betere fietsinfrastructuur, en help Gent een stap dichterbij een inclusieve, rechtvaardige mobiliteit te brengen. Glasers werk inspireert ons om een verzetje hoger te schakelen - niet alleen op de fiets, maar ook in ons denken over de stad van morgen.

Meredith Glaser

_Vlaanderens eerste Fietsprofessor, leerstoel fiets aan de UGent

_CEO van de NGO Urban Cycling Institute in Amsterdam

_Behaalde een master stedelijke planning en volksgezondheid aan UC Berkeley en een doctoraat in de planologie van de Universiteit van Amsterdam (UvA)

Kerst op zijn kop

De voedingsdriehoek werd in 2017 op zijn kop gezet. Laat ons hetzelfde doen met de kerstboom! Niet letterlijk natuurlijk, we zetten de duurzaamheid van kerstcadeaus in perspectief. Ziehier: de R-ladder voor ster(ke) cadeaus.

txt_Eveline Deroo pix_Envato

Goede voornemens

Het model van Lansink (1979) werd in het leven geroepen om een afvalhiërarchie te beschrijven. Dit was een eerste stap in duurzame omgang met afval. Hierbij bewegen grondstoffen zich in één lijn van product naar afval: we spreken van lineaire economie. Preventie is het startpunt, doen verdwijnen (verbranden en storten) het eindpunt en daartussen liggen sorteren, hergebruik en recyclage.

Van lineair naar circulair in 10 treden: de R-ladder

De R-ladder (Mac Arthur Foundation, 2009) gaat verder. Het streven is om grondstoffen in de keten van productie te houden zodat er uiteindelijk geen afval meer is. Dit is circulaire economie.

We kunnen die ladder beklimmen in onze keuze voor (kerst)cadeautjes. De hoogste ambitie is om een product slimmer te maken of te gebruiken, van R0 tot R2 (zie verder). Een tweede pijler is het verlengen van de levensduur van producten en hun onderdelen, van R3 tot R7. Als laatste mikken we op het nuttig toepassen van materialen, R8 en R9, wat aanleunt bij de lineaire economie. Hoe hoger op de trap, hoe beter dus.

'R-ladder beklimmen voor cadeaus'

Eindigen... in de vuilbak.

Mooi in theorie. Maar wat in de praktijk? Kies duurzame kerstcadeaus.

Refuse

Bij voorkeur weiger je iets te kopen. Ik hoor velen al denken: refuseren R0 is in deze niet gepast... Een attentie schenken is zelfs altruïstisch. Onbaatzuchtigheid pur sang: iets teruggeven aan de wereld, toch? Initiatieven die werken aan het regenereren van onze planeet zijn o.a. Climate Lab, Greentrack,... Doe een gift of werk vrijwillig mee.

Rethink

De tweede beste optie R1 is om presentjes te heroverwegen: rethink. Onder het motto 'het is de gedachte die telt' kan je scoren met een beleevingsactiviteit bv. een wandeling door een favoriet gebied, een avondje sfeer- en gezelschapsspelletjes, een babysitbeurtenkaart,... Of voorzie iets wat gedeeld kan worden en waar iedereen baat bij heeft.

Reduce

Zit je op de trede reduceren R2? Spreek secret santa af: zorg voor iets voor één specifieke persoon. Of geef een zero-waste- of DIY-workshop cadeau o.a. van Mixua. Heb je zin in een weddenschap? Daag iemand uit om te consumeren. Vraag bv. een shopaholic per seizoen één kledingstuk minder te kopen, of bepaal een percentage minder vlees voor een carnivoor of flexitariër,... Je schept klimaatwinst, bezorgt je ontvanger een extra cent in het spaarvarken en genereert extra tijd samen. Als dat geen voldoening geeft?!

De eerste drie strategieën zijn dus helemaal niet saai of gierig. Hoe zit het met hergebruik van stukken? Ontdek R3 t.e.m. R7.

Re-use

Opruimen helpt onze mentale gezondheid. En... het is milieuminnend: re-use R3. Grabbel in je boekenkast, tuinhuis of kleerkast en kies iets dat in de weg staat en waar je iemand een plezier mee kan doen. Voeg er een persoonlijke noot aan toe bv. een recensie, gedicht, anekdote,... Humor en leut verzekerd.

'In cirkels draaien was nog nooit zo bevredigend'

Repair

Ook het repair-idee R4 kan je wijs opvatten. Maak indruk met een zelfgemaakte cadeaubon van jouw handen en creativiteit: bv. een herstelbon voor een kapotte fiets, of een klein of groot elektrisch apparaat. Of voel je vrij iets zelf te maken bv. een drankje, trui, shampoobaar,...

'Helemaal niet saai of gierig'

Refurbish

Maak van je Ecosia-zoekmachine gebruik om een refurbished item R5 na te jagen. Zoek een opgeknapte of gemoderniseerde versie van iets ouds, waardoor het er weer uitziet als nieuw. Drie vliegen in één klap.

Remanufacture

Hoe kan je onderdelen van een afgedankt product in iets nieuws verwerken met behoud van de functie? Daar komt remanufacture R6 op de proppen. Echt iets voor handige harry's en harriettes. Of voor nostalgici: speel een situatie uit vervlogen tijden na en kader het samen met de oude foto in. Gegarandeerd ludieke babbels tijdens de feestdagen.

Repurpose

De laatste aanmoediging is er één voor R7. Ben je vroeg genoeg met het bedenken van je geschenk, spreek dan je creatieve ik aan. Fabriceer met bestaand materiaal iets helemaal anders: repurpose. Denk aan DIY interieurdesign, of ontwerp in je eigen 'studio circulaire' van stukken textiel een kunstwerk... Toch lastminute? Verzamel recepten waardoor je van de overgebleven ingrediënten van het kerstdiner nieuwe gerechten maakt. Warmmakers zijn o.a. te vinden op de site van Proveg.

Recycle

Over recycle R8 zijn we kort. Op de site van Fairtrade Gent, of op Cosh Gent vind je o.a. gerecycleerde sokken of ondergoed. Waar zit het addertje? Wel, recycleren is vaak downcyclen: grondstoffen worden laagwaardig toegepast. Ga voor upcyclen binnen recyclen, zo primeert de kwaliteit.

Recover

Rebooten na de feestdagen doe je met de recover R9-kit: water, slaap en...

In 'cirkels draaien' was nog nooit zo bevredigend! Niet jezelf vastrijden, of turen naar het icoontje dat om zijn as beweegt op je computerscherm, maar gewoon duurzame cadeaus uitwisselen. Op naar een inspirerend 2025!

Dieter heeft 255 elektrische auto's

Eentje voor het containerpark - eentje om naar de bomma te gaan - eentje om te gaan shoppen in Brugge - eentje om ...

Wat je plannen ook zijn: Battmobility heeft het geschikte voertuig voor jou (en je bedrijf).

Ontdek de goedkoopste mobiliteit op www.battmobility.be

Samen met Nura stap ik door een gat in de omheining van wat een dikke week eerder nog het Bloemekenswijkbos was. Het is een ravage. Een week lang heb ik de omgeving van het bos gemeden. Een week lang huilde ik. Om ons beleid, om de natuur, om het verlies dat niet alleen het bos betrof. Samen met de bomen sneuvelde mijn hoop voor de toekomst, die al behoorlijk klein was.

We gaan spullen van de bezetters zoeken. Aan de ingang het dichtst bij waar de bezetting was, is er bewaking, dus nemen we een omweg. We klauteren over omgezaagde bomen en baggeren over de kapotgereden bodem. Nura zegt niet veel. Ik word heen en weer geslingerd tussen onze missie en mijn verdriet, tussen woede en strijdlust.

400 bomen liggen kriskras door elkaar, zoals ze zijn gevallen. Sommige liggen dwars over elkaar heen. De puinhoop is met geen pen te beschrijven, maar één ding staat vast: De Lijn heeft dit bos op de kortst mogelijke tijd totaal verwoest, zodat er niets meer te redden zou zijn, als de uitspraak in beroep in haar nadeel zou uitdraaien. De stammen zijn niet weggeslept om er planken van te zagen. Planken interesseren De Lijn niet. De verplichting om egels en amfibieën te redden was een schijnvertoning. Her en der liggen plastic emmertjes die zogezegd daarvoor bedoeld waren, maar waarin nooit een levend wezen gezeten heeft. De bodem was volgens De Lijn te verontreinigd om op te lopen, maar diezelfde bodem omwoelen met zware machines vormde blijkbaar geen gevaar voor de arbeiders die het bos hebben geveld. De Lijn stapelde leugen op leugen, tot de laatste snik.

Het is even zoeken waar we moeten zijn, ook al ben ik hier de afgelopen maanden vaak geweest en heeft Nura in dit bos gewoond. Waar we ons een tijdje terug nog konden oriënteren op de bomen en de wandelpaden, moeten we het nu doen met de gebouwen. Het voelt kil en leeg. Als we in het kamp komen, begint het te miezeren. Hoewel we allebei wisten wat we zouden aantreffen, is het een vreselijk weerzien. Hier was de open plaats, de bomen hadden errond gestaan. Het was er gezellig geweest, geborgen, maar ook majestueus. De bomen hadden een huis gevormd, met de slaapvertrekken boven en de woonkamer

Het groen achter de oren

De desillusie in het bos

Lisa Maréchal

op het gelijkvloers. Nu liggen de slaapkamers tegen de vlakte. Ze hebben samen met hun bomen de woonkamer verbrijzeld. In die wirwar van takken, balken, touwen en spullen gaan we op zoek naar wat nog bruikbaar is.

We vinden een slaapmatje. We verzamelen dekens, kratten, kleren. Ik trek een natte jas onder een balk vandaan. Nura redt het wollen deken waaronder ze geslapen heeft. Met gemengde gevoelens neem ik een selfie bij de stam van een omgezaagde boom. Nu de boom om ligt, zijn we even groot. Mijn lengte, zijn diameter.

Het is moeilijk om te kiezen wat we meenemen en wat we laten liggen. We moeten het een heel eind dragen. Om twee keer heen en weer te gaan, is er geen tijd. Op de terugweg ziet Nura iemand van de beveiliging die zijn ronde doet over het terrein. We verstoppelen ons, maar wat valt hier eigenlijk nog te bewaken?

Columniste Lisa woont vlak bij het Bloemekenswijkbos en sympathiseert - net als GMF - met de bosbezitters. Daarnaast is ze vrijwilliger bij Gents MilieuFront, dat in dezen al heel wat werk verzette (zie gentsmilieufrent.be/stelplaats). We zitten niet helemaal op dezelfde lijn, maar dat houdt ons niet tegen om elkaar te steunen en Lisa hier het woord te geven.

Voortaan

Voortaan kiezen voor een duurzame levensstijl vraagt om nieuwe gewoontes. We helpen je graag op weg met enkele huis-, tuin- en keukentips. Klein begonnen ...

Huizenruil

Het wordt kouder, de dagen korter en je begint al te dromen van je volgende vakantie in 2025. Misschien een avontuurlijke zomervakantie, of een lentereis in de natuur. Reizen kan behoorlijk prijzig zijn, én belastend voor het milieu. Gelukkig zijn er duurzame, goedkopere alternatieven: huizenruil! Ver weg of dichterbij huis, zonder de planeet of je budget te belasten.

Met huizenruil kies je bewust níet voor de klassieke toeristische infrastructuur, want vandaag lijken alle hotelkamers of AirBnb-studio's toch wel heel hard op elkaar. Je vermijdt de drukte van massatoerisme en draagt bij aan een 'circulaire' vorm van toerisme: veel huizen staan toch maar leeg wanneer de bewoners zelf met vakantie zijn. Bovendien kan je echt opgaan in de lokale cultuur, in het hart van de gemeenschap. Er bestaan vandaag tal van apps voor huizenruil, dit zijn de populairste:

Duurzaam op vakantie

1. GuesttoGuest/HomeExchange

Wereldwijd populaire platform voor huizenruil waar je ook punten kunt verdienen om op andere woningen te ruilen.

2. Love Home Swap

Internationaal platform waarmee je kunt ruilen op basis van punten of directe ruil met huiseigenaren wereldwijd.

3. Swappers

Kleinere app gericht op Europese huizenruil, met een community-georiënteerde benadering van woninguitwisselingen.

4. Intervac Home Exchange

Deze app draait rond jongeren en gastvrijheid wereldwijd en werkt enkel met communicatie en overleg, niet met een puntensysteem.

txt_Ada Callens pix_Andy Bruyninckx

Groenafval? Maak groentenbouillon

Wil je lokaal, vers en gezond koken én tegelijkertijd de inhoud van je GFT-bak verminderen? GMF toont je hoe! Op de juiste manier kan je makkelijk een heerlijke bouillon maken van groente- en kruidenresten die anders vaak weggegooid zouden worden.

Je kunt echt véél soorten restjes gebruiken: stelen en bladeren van kruiden, stelen van paddenstoelen, een afgeknaagde maïskolf, schillen van (lente)uien, knoflook, koolrabi, venkel, aardpeer... Ook uiteinden van prei, selder, boontjes, loof van knolgewassen (zoals pastinaak en rode biet) en de buitenste bladeren van koolsoorten kunnen absoluut in je bouillon!

Hoe ga je aan de slag: was de groenten en snijd ze in grove stukken. Voeg ze met een snufje zout toe aan een grote pot en vul die met water. Hoe minder water, hoe geconcentreerder de bouillon (maar pas op voor aanbakken). Zet de pot op het vuur en laat het 10-15 minuten koken.

Minder GFT, meer lekkers!

Kies daarna voor een heldere of gekleurde bouillon. Voor een heldere bouillon: laat het mengsel nog 2 uur en 45 minuten zachtjes trekken en zeef het. Voor een gekleurde bouillon: pureer alles.

Geniet van je verse bouillon en vries de rest in voor toekomstige gerechten! De mensen van IVAGO die met jouw GFT-bak sleuren zullen je dankbaar zijn!

Heb je zelf goede DIY-tips? Stuur ze door naar [frontaal@gentsmilieufont.be!](mailto:frontaal@gentsmilieufont.be)

txt_Eveline Deroo

Baskische bonenstoof met patatas bravas

kooktijd

skills

Gooi het lekkerste wat de Belgische en oriëntaalse bodems te bieden hebben samen in dit hartige gerecht! Hartig en o zo smaakvol, van hier tot in Bilbao - olé!

txt_Eva vzw pix_Frederic Dupont

Ingrediënten

- 340 g witte bonen uit blik (of 160 g gedroogde, maar laat ze eerst 1 nacht weken)
- 1 rode ui in halve ringen
- 1 teentje knoflook
- 2 Spaanse pepertjes fijnggehakt
- 1 rode en 1 gele paprika
- 1 handje verse basilicum 1/2 tl
- 1 snuifje cayennepeper
- 60 ml witte wijn
- 400 g tomatenblokjes uit blik
- 300 ml passata
- 140 g zwarte olijven ontpit
- 100 g limabonen
- peper en zout
- 700 g aardappelen geschild en in partjes
- 1/2 el lookpoeder
- 1 tl paprikapoeder
- 1 snuifje gerookt paprikapoeder
- appelkappers voor de afwerking
- rucola voor de afwerking

Bereiding

Stoofpotje: Spoel de witte bonen en breng ze aan de kook in een pan met veel water en smaakmakers zoals bouillon, laurier ... Bak de rode ui, de fijngehakte look en fijngehakte Spaanse pepers. Voeg paprikareepjes toe. Kruid met de helft van de droge kruiden, en blus met de witte wijn. Voeg de tomatenblokjes, olijven en de reuzenbonen toe, en daarna de resterende kruiden en de passata. Laat alles 20 minuten sudderen op een matig vuurtje en kruid af met peper en zout.

Patatas bravas: Kook de in partjes gesneden aardappelen 10 minuutjes. Giet af en laat afkoelen. Bak daarna de aardappelen in olijfolie met lookpoeder, paprikapoeder, zout en een snuif gerookte paprika. Garneer met wat appelkappers en rucola.

Ontdek meer recepten op proveg.be

WE
MAKE
YOUR
PRINT
WORK

Biedt Graphius u als all-round drukwerkpartner een performante infrastructuur? Zeker. Werken we met state-of-the-art technologie? Absoluut! Maar wat ons écht uniek maakt, is de volledig geïntegreerde productiefLOW van ordervoorbereiding tot aflevering. Elk van onze 550 vakmensen haalt het maximum uit zijn of haar expertise waardoor uw drukwerk in één vloeiende beweging door ons proces wordt begeleid, met een naadloze samenwerking en communicatie. Graphius, uw drukpartner voor magazines, catalogi, brochures en boeken.

GRAPHIUS

Graphius Group
Traktaatweg 8, B-9041 Gent
T +32 9 218 08 41
www.graphiusgroup.com

GENT • BRUSSEL • OOSTENDE • PARIJS • LONDEN

Stadsplant Bosrank Clematis Vitalba

De Geveltuinbrigade verrijkt onze stad elk jaar met honderden nieuwe Gentenaars; klimplanten die hard nodig zijn om onze stad klimaatrobust te maken en de biodiversiteit te herstellen. Hoog tijd om deze Gentenaars beter te leren kennen. Deze keer is de bosrank (Clematis vitalba) aan de beurt.

txt_Daniël Vernooy pix_Beline Xu

Bosrank vestigt zich vaak in door mensen gedomineerd terrein zonder dat de mens dat wil, op verwaarloosde afasteringen van spoorwegen of industriële terreinen. Maar hij heeft ook een andere strategie

'Bosrank is een soort waarin het voortbestaan van vele anderen verweven is, een pilaar van onze biodiversiteit'

Biodiversiteitsverlies wordt meer en meer als het grote probleem van de 21ste eeuw gezien. En hoewel we meer en meer grond opzij zetten als beschermde natuurgebieden, lijkt het tij niet te keren.

Om biodiversiteit te waarborgen moeten we, naast het behouden en uitbreiden van natuurgebieden, natuur meer en meer integreren in onze culturele landschappen, op het platteland en in de stad. Zulke culturele landschappen laten nu vaak weinig ruimte aan natuur, en getuigen daarmee van een troosteloos gebrek aan fantasie. We kunnen, als we dat willen, ook de stad tot een fijn thuis voor onze mede aardbewoners maken.

Bosrank is een plant die ons daar wat over kan leren. Deze inheemse klimmer, die van nature voorkomt in een groot deel van Eurazië, is in Gent op vele plekken te bewonderen, bijvoorbeeld aan de hekken naast het spoor bij de buitensingel, ter hoogte van ABC. Nu draagt de plant prachtige pluizige zaadhulzen, wat hem op de Engelse naam 'Old men's beard' is komen te staan. Ook draagt de plant in het Engels de naam 'travellers joy', maar dat heeft evengoed te maken met de prachtige bloemen. In Italië heet de plant 'vitalba'. Daar eten ze de jonge scheuten in een Toscaanse omelet, Vitalbini. Maar pas op; enkel de jonge lentescheuten zijn te gebruiken; de plant wordt vrij snel in het seizoen serieus giftig! De smaak is een beetje zoals de geur; vanilla-achtige.

ontwikkeld. Bosrank heeft de mens aangezet om een actieve rol te spelen in de verzorging en vermenigvuldiging van de plant. De onwaarschijnlijke schoonheid en verscheidenheid aan bloemen, geëvolueerd om insecten te imponeren, heeft mensen ertoe bewogen bosrank, en zijn naaste familie in het geslacht clematis, te pampieren en wereldwijd te verspreiden.

De inheemse clematis vinden we ook in onze bossen, op kalkrijke bodem. Daar is de plant geëvolueerd samen met talloze andere organismen. Hij kruipt over de bodem en klimt op bomen en struiken. Hij vormt dichte takkenkluwens waar vogels en zoogdieren beschutting vinden. Insecten (hommels, bijen, zweefvliegen en vlinders) eten het stuifmeel van de bloemen. Verschillende zeldzame rupsen, zoals de bosrankdwergspanner (Eupithecia haworthiata), de bruine bosrankspanner (Horisme vitalbata) en de tere zomervlinder (Hemistola Chrysoprasaria) hebben de bosrank als waardplant. Bosrank is een soort waarin het voortbestaan van vele anderen verweven is, een pilaar van onze biodiversiteit.

OP FIETSVAKANTIE?
ZORGELOOS NAAR JOUW WERK?
OF ER GEWOON OP UIT MET DE KINDEREN?

**CASA de
CICLISTAS**
HELPT JE GRAAG OP WEG

WWW.CASADECICLISTAS.BE

Thuisopbaring

Samen denken en doen

Zonder protocol

Ecologisch

Afscheid op eigen wijze

ANDERZIJD

EIGENZINNIGE UITVAART

Anderzijds
Wolterslaan 83, 9040 Sint-Amandsberg
0474 56 15 23 goedele@anderzijds.com
www.anderzijds.com fb/anderzijds.gent

Een nieuwsjaarbrieff voor het nieuwe stadsbestuur

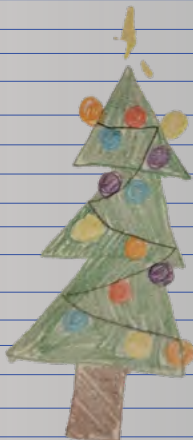
Vleugels voor een warme stad

Liefste burgemeester en schepenen,

Er is weer een jaartje voorbijgegaan,
2025 komt er al met rasse schreden aan.
Een nieuw begin, met warmte in het hart,
hopelijk kan Gent met vleugels van start.

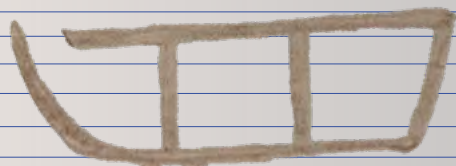
Als ik een mereltje was, dan wenste ik een boom,
Vlak naast het stadhuis, is dat geen mooie droom?
Een plek om te landen, hoog en fijn,
waar ik kan wonen, zingen, en vrolijk zijn.

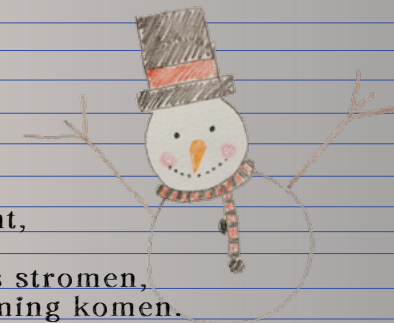
En hopelijk blijft het niet bij deze boom alleen,
maar komen er duizenden, voor iedereen.
Dan vlieg ik door Gent, van kruin naar kruin,
En zing ik voor de hele stad, mijn grote tuin.

Wat deze merel vanop zijn hoge takken ziet:
Spanje lijkt ver van ons bed, maar is het niet.
Zelfs de Sint reist met zijn eenvoudige stoomboot,
van daar naar hier, ook bij grote watersnood.

Een merel weet goed hoe belangrijk een nestje is,
dus hoop ik dat betaalbaar wonen wint van beton en grijs gemis.
Stop geen miljoenen euro's in auto's onder de grond,
Maar in huizen voor Gentenaars, aangenaam en gezond.

Ik vlieg moeiteloos door bladerdak en lucht,
maar mensen missen die vlotte vlucht.
Dus laat parkeergeld naar bussen en trams stromen,
zodat zij snel en zorgeloos op hun bestemming komen.

En die tunnel bij de Heuvelpoort mogen jullie gerust begraven.
Doe je best om ondoordachte plannen bij te schaven,
Voor straten waar iedereen welkom is, vol speelplezier,
met bomen en ruimte voor mens en dier.

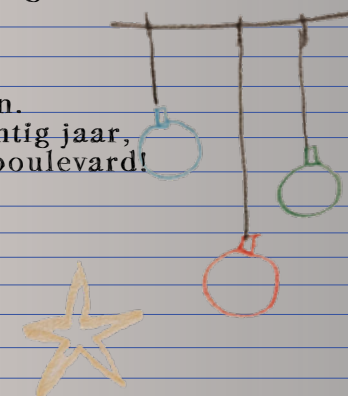
Als ik een mereltje was, dan riep ik met luide keel:
Bouw alsjeblieft aan publieke luxe – privé hoeft niet zo veel.
En ga ontharden, in de grond en onder de mensen,
want zachtheid is wat wij allen wensen.

Ik wil toekijken van boven, hoog en blij,
en zien hoe Gent bloeit, met iedereen erbij.
Laat elke Gentenaar genieten van mijn gezang,
Onder ritselend gebladerte, hele zomers lang.

Zo wensen wij, groot en klein,
voor Gent een jaar vol bloei en zonneschijn.
Lief bestuur van ons, maak 2025 een prachtig jaar,
En ook: geen gemaar, geef Gent een stadsboulevard!

Uw kapoen,
GMF

Lisa Doeland, *Apocalypsofie*, 2023, Ten Have, 240 pagina's.

'Als we meegaan in de redenering dat er geen alternatief is voor het kapitalisme, zien we het als een apolitiek, ahistorisch, natuurlijk proces. Maar dat is het niet'

Zin om mee te lezen met onze boekenclub? Stuur een mailtje naar [boekenclub@gentsmilieufrent.be!](mailto:boekenclub@gentsmilieufrent.be)

Apocalypsofie

Over recycling, groene groei en andere gevaarlijke fantasieën

Lisa Doeland is docente filosofie en onderzoekster aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). De opzet van dit boek is om de gevaarlijke fantasieën bloot te leggen die wij als technologische maatschappij koesteren tegenover de ecologische problematiek.

txt_Michiel Degraeve

De zogenaamde technologische *quick fixes* worden snel naar voren geschoven als een manier om ecologische problemen op te lossen. Dit zonder dat er inherent dingen moeten veranderen in het economische systeem. Sinds het neoliberalisme zijn intrede deed in de jaren tachtig is de economie iets onaantastbaars geworden. Margaret Thatcher verkondigde indertijd al dat er geen alternatief was.

Doeland verwoordt het heel goed als ze zegt: 'Als we meegaan in de redenering dat er geen alternatief is voor het kapitalisme, zien we het als een apolitiek, ahistorisch, natuurlijk proces. Maar dat is het niet.'

Ideologie speelt hier dus een belangrijke rol. Meer bepaald ideologie die zich uit in hoe iemand zich gedraagt ten opzichte van de ecologische crisis. Zelfs als iemand bijvoorbeeld weet dat CO₂-uitstotende producten schadelijk zijn maar ze toch koopt, toont dit dat het moeilijk is om uit het huidige referentiekader te stappen. Maar paradoxaal genoeg maakt dit gedrag de bestaande problemen juist des te prangerend.

De oud-Griekse betekenis van het woord apocalyps is onthulling. Volgens haar kan dit apocalyptisch fatalisme gebruikt worden als een soort middel om de toekomst voor te stellen. Dit kan dan een

denkoefening zijn om zich bewust te worden dat de toekomst niet per se 100 procent in steen gebeiteld staat. Deze anticipatie op een onzekere toekomst kan ons helpen om wakker geschud te worden uit onze huidige manier van doen. Doeland noemt deze uitwas van vooruitgangdenken 'wreed optimisme'.

De vraag is, doen we niks en laten we de problemen erger worden omdat het toch geen nut heeft of proberen we er in de toekomst het beste van te maken? Durven we te denken over een bepaalde toekomst waar we misschien op een meer ecologische manier zullen leven, maar huidige zekerheden zullen moeten opgeven?

De apocalyps is al lang op een trage en subtiele manier bezig, dus eigenlijk kunnen we beter spreken van een post-apocalyptische tijd. Het leren loslaten van groene fantasieën zoals het compenseren van CO₂-uitstoot en het blijven fixeren op een circulaire economie. In het boek geeft ze goede argumenten tegen deze fenomenen, en gebruikt ze veel citaten van andere filosofische denkers. Dit kan er soms voor zorgen dat het wat moeilijk is om Doeland's eigen opinie uit de tekst te halen. Al bij al een interessant boek voor mensen die eens een ander soort benadering inzake de ecologische crisis willen lezen.

Gentse Brousse wordt weer een bos(je) groter Groen in de stad verbindt

Dankzij een samenwerking tussen de bewoners van woontoren 'Residentie Lys', GMF en partners werd op 15 en 16 november in de Brugse Poort een minibos aangelegd. Zo'n 600 bomen kregen een thuis naast de woontoren. Het is niet het eerste bosje dat GMF mee aanlegde, wél het eerste op privéterrein.

txt_Hanne Neys pix_SUGi

Na overleg en uiteraard met goedkeuring van de bewoners van de woontoren werd beslist een bosje aan te leggen op een eerder saai grasveld naast het gebouw. Op vrijdag hielpen de leerlingen van school Hippo's Hof mee met het planten van de bomen, zaterdag schoten de bewoners zelf samen met vrijwilligers van GMF in actie.

'Alle beetjes helpen en zeg nu zelf; hoe kan je hier nu tegen zijn?'

Ook de conciërge kwam eens kijken en zag dat het goed was. 'Vijf jaar geleden was dit voorstel er nooit doorgekomen, maar kijk, onze jongere en steeds meer diverse bewonersgroep heeft hiervoor gekozen.' Samen plantten ze 200 m² bos aan, met maar liefst 25 verschillende soorten inheemse bomen en struiken. De subsidiëring kwam deze keer van SUGi (een internationale organisatie die in een 70-tal landen 'pocket forests' aanplant), de aanleg werd verzorgd door (geboren Gentenaar) Herman Janssens van Urban Forests.

Urban Forests

Urban Forests is gespecialiseerd in het creëren van participatieve microbossen. Ze werken in Frankrijk, Duitsland en België. De afgelopen 8 jaar plantten ze 130 microbossen aan. Volgens Herman zijn er alleen maar voordelen: 'Het is goed voor de biodiversiteit, zorgt voor meer waterabsorptie én het houdt omgevingslawaai tegen. Daarnaast draagt het ook bij tot het algemeen welzijn van mensen. Wie vanuit zijn huis uitkijkt op bomen in plaats van op beton kan zich toch alleen maar beter voelen?'

Miyawaki

Het bos werd aangeplant volgens de Miyawaki-methode. Eerst wordt de bodem goed voorbereid en verrijkt met natuurlijke bodemverbeteraars zoals compost, mest en stro. Per vierkante meter worden dan 2 à 3 bomen gezet, die dichtheid is een belangrijk kenmerk van de methode en zorgt er ook voor dat het bos onderhoudsvriendelijk is. Alleen de eerste jaren moet er een drietal keer worden geweid. Het gebruik van deze techniek doet op 10 à 20 jaar tijd een bosje ontstaan met de biodiversiteit en veerkracht van een 200 jaar oud bos.

'Wie vanuit zijn huis uitkijkt op bomen in plaats van op beton, die kan zich toch alleen maar beter voelen?'

Bomenwerkgroep

Het idee voor het aanleggen van een 'Gentse Brousse' (microbosjes van inheemse bomen en struiken die erg dicht op elkaar staan, mét lokale, Gentse accenten) ontstond bij de bomenwerkgroep van GMF. 'Alle beetjes helpen, en hopelijk inspireert dit bosje andere Gentenaars om hetzelfde te doen. Hier kan je toch niet tegen zijn?' aldus Alex van de boom-GM-F'ers. GMF legde eerder bosjes aan bij Don Bosco Zwijnaarde en in het Lousbergpark. Op de planning voor 2025 staan nog de aanplant van een bosje in Ledeborg en nog minstens 2 Gentse Brousses in samenwerking met Stad Gent. Maar hopelijk dus nog veel meer van dat!

Een plekje in Gent gezien waar een microbos beeldig zou staan? Geef ons dan zeker een seintje!

Iris — 'Vree wijs, dat je bijna uw deur niet kunt uitkomen of je komt iemand tegen die je kent'

Voor één keer geen vrijwilliger in deze rubriek. Na 9 jaar verlaat Iris, verbinder, vrijwilligerscoach en zo veel meer, het GMF-secretariaat om op zoek te gaan naar een nieuwe uitdaging. Eentje met minder computer-en communicatiewerk en meer face-to-face begeleiding van personen en groepen.

Hoe ben jij begonnen bij GMF?

— Ik ben gestart op een tijdelijk project over autode-len, waarbij ik autodeelparty's bij mensen thuis organiseerde. Hoewel ik GMF een wijze, relevante vereniging vond, was het nooit mijn intentie om langer te blijven.

De ruimte om te experimenteren en de variatie in taken heeft ervoor gezorgd dat ik toch 9 jaar ben gebleven. Ik heb tot tweemaal toe onze coördinator mogen vervangen, wat ik heel hard apprecieerde en wat heel leerrijk voor mij was. En natuurlijk: de mensen in het team, de vrijwilligers, het netwerk, de missie van GMF ... Ik heb veel mooie mensen ontmoet en dat motiveert zeker ook om te blijven.

Waar kijk je met voldoening op terug?

— Geen simpele vraag, want ik heb veel mogen realiseren. Rond vrijwilligerswerking was er bij GMF een gat waar ik enthousiast ben ingesprongen. Door mijn vorig werk als vrijwilligerscoach bij Natuurpunt en mijn ervaringen als vrijwilliger bij onder meer Furia vzw had ik allerlei ideeën om de vrijwilligerswerking te verbeteren.

Ik heb bijvoorbeeld de vrijwilligersbedankingsdiners in het leven geroepen. Los van het feit dat je hiermee mensen bedankt en dat er lekker eten is, vind ik het ook belangrijk dat dat een warme avond is. Op zo'n avond is de connectie tussen al die GMF'ers bijna tastbaar, en dat is schoon.

Ik koos ook om te investeren in kennismakingsgesprekken met nieuwe vrijwilligers. Ik probeer daarin de mensen echt wel een beetje te leren kennen: wat doet iemand graag en wat juist niet? Het is de bedoeling dat vrijwilligerswerk aansluit bij hun achtergrond

en goesting én ook past binnen GMF. Dat kan een match zijn, maar als die er niet blijkt te zijn, is dat ook helemaal ok.

Ik ben ook fier dat ik, samen met vrijwilligers, ons filmfestival de Groene Loper terug op de kaart heb geplaatst. Dat was wat in het slop geraakt en twee zomers geleden heb ik tegen mijn collega's gezegd: 'Tis erop of eronder met de Groene Loper: ik probeer nog 1 keer er nieuw leven in te blazen en neem daar meer tijd voor'. En met succes, want vorig jaar was eigenlijk onze beste editie ooit.

Tot slot ben ik blij dat ik 9 jaar lang deel heb mogen uitmaken van de groei van GMF. Op die tijd is mijn Gents netwerk ook belachelijk groot geworden. Ik vind dat vree wijs, dat ge bijna uw deur niet kunt uitkomen of ge komt iemand tegen die ge kent.

Wat zijn jouw groene dromen nog voor Gent?

— Aan de ene kant zijn we in Gent al goed bezig, maar ik zou willen dat meer mensen aan boord kunnen stappen. Ik voel dat de kloof tussen de mensen die mee kunnen met die ecologische transitie en die niet mee kunnen groter wordt en dat is echt problematisch.

Hoe zorg je ervoor dat meer mensen in Gent een kwaliteitsvol leven kunnen hebben? Naast waardig en betaalbaar wonen heeft groen in de stad daar een belangrijke rol in te spelen.

Hoe zou GMF die kloof nog meer kunnen dichten?

— Dat vind ik een moeilijke. Ik heb daar zelf al hard mijn best voor proberen te doen, maar ook in de marge, want het is één van de zovele dingen op mijn bord... Het is belangrijk dat we ons als organisatie bewust zijn van bepaalde privileges. Dat het eigenlijk niet zo simpel is als: je moet je groenten kopen bij de bio-boer ... of je moet maar verpakkingsloos gaan winkelen.

Ik denk dat we als milieubeweging te lang de fout hebben gemaakt om te veel met de groene vinger op het individuele gedrag te wijzen. Waarvan ik niet gezegd wil hebben dat individuele acties geen verschil maken, maar we moeten ook echt inzetten op de grotere achterliggende systemen.

Gelukkig nemen we nu kleine stappen om meer verbinding te zoeken met bijvoorbeeld armoede- of sociale organisaties. Iets wat super belangrijk is voor een meer ecologisch en sociaal rechtvaardige samenleving.

txt_Bert Barla pix_Jurgen Remmerie

MEET Jules #32: ACTIEF IN DE WINTER

IN DE WARMER WORDENDE KOUDE
MAANDEN ZOEKT JULES NIEUWE
CREATIEVE + SPORTIEVE UITDAGINGEN

TEGENWIND-VLIEGEN

MODDERMANNEN BOUWEN

OP-NIET-GESTROOIDE-BRUGGEN-SCHAATSEN

Meer avonturen van Jules vind je op de
GMF website, via tinyurl.com/JulesGMF

help
mee

Heb je zin om ook
vrijwilliger te worden?
Laat het ons weten!
info@gentsmilieufrent.be

jan feb ma

18.01

22.01

05.02

18.02

18.01 Fietstelling Gent-Sint-Pieters

Tel met ons mee!

Meten is weten. Daarom telden we de voorbije jaren meermaals alle fietsen én fietsparkeerplaatsen aan het station Gent-Sint-Pieters. Die tellingen helpen ons om druk uit te oefenen op de beslissingen rond fietsenstallingen. Kom je in 2025 mee tellen? Het is ongeveer 1 uur telwerk, afhankelijk van het aantal tellers. Nadien gooien we de resultaten samen en bespreken we ze over een lekkere koffie in de buurt!

zaterdag 18 januari | 10u
Luifel Ingang station Gent-Sint-Pieters
Laat weten of je meetelt via
gentsmilieufrent.be/fietstelling

22.01 GMF goes Pekel: Work- shop 'Bruisende Dranken'

Fermenteren

Laat je in deze workshop meenemen op een boeiende ontdekkingsreis door de wereld van gefermenteerde dranken zonder of met een laag gehalte aan alcohol. Tijdens deze workshop leer je de essentiële vaardigheden en technieken om zelf thuis verfrissende en probiotische dranken te maken die je smaakpapillen doen tintelen. Na deze workshop heb je kennis opgedaan, zelf gebrouwen, geproefd en ga je naar huis met praktische tips!

woensdag 22 januari | 18.30u - 21.30u
Pekel, Oude Abdijstraat 1, 9032 Drongen
Prijs | €54 - €49 voor GMF-leden
Inschrijven en betalen via de website
(wat je moet meebrengen, lees je daar ook)

27.02 Open GMF-raad 'De Wilde Stad'

Kom wild en onbeteugeld mee brainstormen!

Het nieuwe GMF-jaartheme is 'De Wilde Stad', en dat zullen jullie en alle Gente-naars geweten hebben! Aan het Front fantaseerden we al over hoe we onze stad wilder en natuurlijker kunnen maken, en zo de leefkwaliteit voor al wat leeft verbeteren. Kom je mee brainstormen? We gaan onder meer nadenken over een leuk project van Natuurpunt Gent, nl. totemdieren en -planten voor de verschillende Gentse wijken. Maar ook andere ideeën zijn welkom. Voor ieder wat wil(d)s - kom zeker af!

donderdag 27 februari | 19u
inschrijven via
gentsmilieufrent.be/openraad
locatie wordt later nog meegedeeld
i.s.m. Natuurpunt Gent

14.03 Ledenavond & receptie GMF

Hef samen het glas!

Naar goede traditie nodigt GMF jou lekker diep in het nieuwe jaar uit op onze nieuwjaarsreceptie! Maar niet zonder eerst tijdens de AV terug te blikken op alweer een GMF-jaar vol succesjes en uitdagingen, maar ook vooruit te kijken naar projecten en acties voor 2025. Eerst nadenken en discussiëren dus, en daarna tuupe tegoare het glas heffen op een nieuw & succesvol GMF-jaar!

vrijdag 14 maart | 19u - 21.30u: AV
21u30: start receptie
De Koer, Meibloemstraat 81, 9000 Gent
inschrijven via gentsmilieufrent.be/ledenavond

ontdek
meer

activiteiten op
gentsmilieufrent.be/kalender

27.02

14.03

05.02 GMF goes Pekel: Work- shop Lactofermentatie

Zilt experimenteren

Niet voor zoetekauwen ;), een zilte reis door de wereld van lactofermentatie. Tijdens deze workshop leer je alles over het fascinerende proces van fermenteren met zout en ontdek je hoe je de juiste condities creëert voor melkzuurbacteriën. In deze fermentatie zit geen lactose, dus ook als je lactose-intolerantie hebt, kan je hiervan genieten!

Woensdag 5 februari | 18.30u - 21.30u
Pekel, Oude Abdijstraat 1, 9032 Drongen
Prijs | €54 - €49 voor GMF-leden
Inschrijven en betalen via de website
(wat je moet meebrengen, lees je daar ook)

18.02 Lezing: Wat we van bomen kunnen leren

Boekvoorstelling

4 jaar geleden startte Dirk Waelpuut (aka De Boomtoerist) met het portretteren van merkwaardige bomen in Vlaanderen en Noord-Frankrijk. Bomen die er op het eerste gezicht niet zo spectaculair uitzien, maar waar wel altijd een verhaal aan is verbonden. Er groeide een Instagram-account, dan een expositie en nu uiteindelijk een boek uit! Dirk brengt jullie in een gezellige setting enkele sappige, grappige stukken uit zijn meesterwerk. Je kan ter plekke ook zijn boek kopen. Dirk is naast schrijver en boomgoeroe ook voorzitter van de GMF-bomenwerkgroep, dus je komt die avond ook meer over die werking te weten.

dinsdag 18 februari | 19.30u - 21.30u
Trefpunt, Walter De Buckplein 5,
9000 Gent. Inschrijven online via
gentsmilieufrent.be/boomlezing

24.03 GMF-Boekenclub

'De natuur van onze steden'
van Nadine Galle

Een hoopvol boek dat technologie en natuur samenbrengt om onze grootste problemen op te vangen. Topwetenschapper Nadine Galle toont ons hoe natuur en stad hand in hand kunnen gaan. Ze spreekt met pioniers wereldwijd die aan de hand van AI, slimme sensoren of data-analyse het tij weten te keren en de natuur in stedelijke gebieden weer doen opleven. Hun inspirerende verhalen laten zien hoe we onze natuur - en daarmee onszelf! - kunnen helpen in deze kritieke tijden.

**maandag 24 maart, 20u, GMF, Dam-
poortstraat 81, 9000 Gent. Laat weten
via boekenclub@gentsmilieufrent.be**

29.03 GMF op de vrijwilligersbeurs

Leer ons beter kennen

Op de vrijwilligersbeurs stellen tientallen Gentse organisaties, waaronder GMF, zichzelf voor. Een plek waar kandidaat-vrijwilligers zich vrijblijvend kunnen informeren. Ben je al een tijdje nieuwsgierig naar Gents MilieuFront? Wil je graag eens een babbeltje slaan met een GMF-vrijwilliger, en zo GMF van binnenuit wat beter leren kennen? Kom ons opzoeken op de vrijwilligersbeurs van Vrijwilligerspunt Gent. Misschien is dit wel hét moment om twijfel in engagement om te zetten. Welkom!

zaterdag 29 maart | overdag
UFO - Sint-Pietersnieuwstraat 35,
9000 Gent

24.03

29.03

Boeiende films en nagesprekken op #groeneloper2024

132 quizzers op onze jaarlijkse GMF-quiz in #Ledeberg! #quizbrain

Microbosje aanplanten met micromensen #Lysbos

Geen Black Friday voor ons, wij organiseren zelf wel #greenrepairday!

Team GMF trok in oktober op #teamtweedaagse naar #Nijmegen en #Arnhem

Get the bigger picture!

volg ons
 👍 gentsmilieufont-GMF
 📷 @gentsmilieufont
 #gentsmilieufont

GMF'ers Kevin en Roos present op Campus-Cop #UGent

Bloembollen voor #Wondelgem #wondelgemnatuurlijk

Ze zijn er: wij planten komende winter grote bomen in Gentse tuinen! #bomencampagne

Gents Milieu Front

over ons

Gents MilieuFront (GMF) is een politiek onafhankelijke milieuvereniging die actief is in Gent en omgeving.

We willen mee vorm geven aan een samenleving waarin 'duurzaam' altijd de logische, natuurlijke keuze is, op alle niveaus. Om dit te bereiken richten we ons tot lokale overheden, inwoners en organisaties in de regio via beleidswerk, sensibilisering, adviesverlening en acties. Vrijwilligers zijn het kloppend hart van onze vereniging. We leggen ons toe op stedelijke thema's zoals afval, energie, mobiliteit en klimaat. MilieuAdviesWinkel (MAW) is het servicepunt duurzaam bouwen en renoveren van GMF.

word lid

Word je lid, dan help je ons om nog meer acties te ondernemen en zwaarder te wegen op het Gentse milieubeleid.

Je bent al lid vanaf 10 euro per jaar! Dit doe je makkelijk en snel via het domiciliëringsformulier op de website. Jij kiest zelf voor welk bedrag je lid wordt op gentsmilieufont.be/wordlid. Elk GMF-lid heeft recht op kortingen in een twintigtal duurzame Gentse handelszaken. Originele cadeautip? Schenk een lidmaatschap!

COLOFON

Frontaal is het driemaandelijkse tijdschrift van Gents MilieuFront vzw (GMF)

Jaargang 27_nr. 4 winter 2024

verantwoordelijke uitgever
 Pieter Nuytink
 Dampoortstraat 81
 9000 Gent

redactie
 Bert Barla, Lisa Maréchal, Toby Lauwerier, An Van Hermeldonck, Bouke Billiet, Iris Verschaeve, Michiel Degraeve, Annelies Sevenant, Daniël Vernooij, Hanne Neys, Natan T'Joens, Eveline Deroo, Wies Callens, Ada Callens, Pieter Nuytink, Stien Snellinx, Thijs Michiels

grafisch concept
 Marlies Nachtergaele

lay-out
 Titus Verboven, Ferre Loeckx, Amke De Smedt, Andy Bruyninckx

fotografie — illustraties
 Vermeld bij artikel. Speciale dank aan Thomas de Boever
 Cover: Jurgen Remmerie
 Achterflap: Andy Bruyninckx
 — Huisfotograaf: Jurgen Remmerie, — Huisillustratoren: Andy Bruyninckx, Bart Van Besien, Britta Bolte, Beline Xu

contact redactie
frontaal@gentsmilieufont.be

copyright
 Overname van artikels wordt aanbevolen, mits bronvermelding.

drukwerk
 Graphius, Gent

Gedrukt op 100% kringlooppapier met inkt op vegetale basis en solventvrij.

De Vlaamse overheid en Stad Gent erkennen en steunen GMF.

Ledenavond + Receptie '25

Vrijdagavond 14 maart 2025
19u, De Koer
(Meibloemstraat 86, Gent)

schrijf je in op:

gentsmilieufrent.be/ledenavond

Frontaal

Gents Milieu Front

driemaandelijks magazine van Gents MilieuFront
jaargang 27 – 4de trimester 2024
v.u. Pieter Nuytinck, Dampoortstraat 81, 9000 Gent

P806132
afgitekantoor
9000 Gent 1

 bpost

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE